

Sy-li spěwał,
 Pilnje dželał,
 Strowja će
 Swójbny statok,
 A twój swjatosok
 Zradny je.

Za sław sprócny
 Napoj mócný
 Lubosć ma;
 Bóh pak swěrný
 Přez spar měrný
 Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
 Swěrnje dželaš
 Wšědne dny;
 Džeń pak swjaty,
 Duši daty,
 Wotpočń ty

Z njebjes mana
 Njeh ći khmana
 Žiwnosć je,
 Žiwa woda,
 Kiž Bóh poda,
 Wokřew će! F.

Gserbiske njedželske łopjeno

W Budyschinje

27. januara 1935

Bauzen

3. njedžela po Łsjoch kralach.

Jana 1, 45—51.

Hdnž je wěrnó, a wono je sawěsće wěrnó, so je wschitto pižmo, i Božim nadunjenjom date, wužitne k wučženju a k dowjedženju, je nam wožebje tuto sczenje k temu date. Nathanael wschał tež po šerbiskim rěta: S Boha daty. Tuž móžemy žebi wschitzy jenož i wutrobu pschecz, so by nam runje tuto sczenje k powučženju a k dowjedženju date było. Pschetož wo čzim nam wono rěczy? Wo něčim jara wulkim a wažnym, wo čłowjeku w Jesužowej mozy.

Nathanael abo: Čłowjek w Jesužowej mozy.

Bjes Jesuža budžesche žo pschi žamym wulke njesbože stało.

S nim pak k wulkemu dobyczju a šbóžnemu šhonjenju dóndže.

Nathanael mějesche w žwojim žiwjenju čažy, w kotrychž w Jesužowej mozy nještejesche. Kajki wliw běščaj jeho starškej na njeho wutonjałoj, nam žwjate pižmo njepřaji. Ale wonaj běščaj wěsće žwoju pschikluschnosć na nim dopjelnjałoj, běščaj hólza ja pschichodne powołanje pschihotowałoj, ale tež jeho šache wučžiloj, žo i wažnymi praščenjemi snutskneho žiwjenja saběracz. Wón bě to posdžičo najšćerje žam čžinič; pschetož wón njeběsche žadny šwěrschny čłowjek. Nawopak běsche wón po žwojim waschnju pobožny, pytašche žwojeho Boha, ale jeho njenamaka. Tak bu wón po něčim njewěšty w žwojej wěry, šhabkaty, dwělowazy, bu čłowjek dwojeje myšle a njewobštajny we wschitkich žwojich pucžach (Łaf. 1, 8). Najšćerje jemu tež ludowa nusa jara naležesche, hdnž pod romškej kwatlu šdychowasche. Žako Jan ššchženik tam wonkach pschi Jordanje wustupi, běsche tež wón njes požlučarjemi a myšlesche žebi na wošomiki, so je tónle špodžiwny muž pschichodny wumóžet. Ale šštož běsche wón woczakował,

žo jemu tam njedopjelni. Šrudny a hiščeže njewěsćišchi hacž přiedy žo wón wróczy, wulku poražku w žwojim žiwjenju nashoniwschi. Hacž wón nětko tam wonkach pod starym žigowzom špawnje i Bohom wojowasche, abo hacž wón, kaž někotři wulkadowarjo mēnja, tam je šadwělowanjom na šrudnišche wězy myšlesche, na kóždy pad běsche wón njesbožowny čłowjek. Ššto budžesche žo stało, hdn njebudžesche jeho Jesuž widžak! Po prawym wón tehdy hižo, runjež njewjedžo, w Jesužowej mozy štejesche. — Kaš wulke tola to je, so temu tak bě! Wšchudžom wschał njetrjeba tak šle bycz kaž pola Nathanaela, a to džakowano Bohu. Ale kaš hušto je na šwěcže tak kaž tam! Njepowjeda nam žwjate pižmo wo tym dočž žimaze pschikladny? A šštož tam nješteji, to nam žiwjenje kóždy džeń jažnje dočž wopižuje. Wěšo njeje wšchudžom tak šle, so žo wobžarujomne njesbože stanje. Hdnž žo nještanje, je pschede wschěm Jesužowa šmilna ruša štrach wotwobročžila. Wón je wboheho čłowjeka widžak. Kaš trošćina tale wěra tola je, so wón wschitto widži, njeh je jich tež tajkich, kotrymž žo wona njelubi. Šštož je w tutej wěry žiwny, móže wěšo do čžežkich šhwilow pschitčz, se žwojej winu abo bjes njeje, ale njesbožowne ja njeho wone njemóža bycz. Wón tebje widžesche, tak čžemy wschitkim pračičž, kotšž žo kaž Nathanael bědža, a dofelž wón tebje widžesche, njemóžesche ty žo škasycz. Wón tebje widžesche, tak čžemy tež tym pračičž, kotšž wo to njerodža, so žu widženi, a to niž woi čłowjekow, ale wot Jesuža, tym, kotšž njewjedža a wjedžecž nochzedža, do kaškeho njesboža móža žo runje w tajkej hodženje šhubicž. Wón tebje widžesche, my čžemy tak wožebje mlódnym pschecželam pračičž, kotrymž žo wěšte wošomiki we ššpatnym towarštwje lubja, lešćne rěczy a požadliwosć budžaze wobrašy loško čžitoscž šwědomnja, dušche a druhdy žamo čžela kaža. Pračičž žim wschitkim čžemy: Bjes Jesuža móže žo loško njesbože šćacž. — Hdn by tola kóždy wjedžak,

Jo w Knjesowej mozy steji! Czehodla pať wón jo njewě? Njeje wón wot mladosće tak wučeny, so ma Bóh najwótrische widjenje? Njewjedzesche Nathanael, so w psalmje steji: Knježe, ty wobhonjesch a sejnawasch mje, ty wěsch moje myšle s daloka? Wěscze wón to wjedzesche. Ale wón běsche so pschegara do swojich hamknych myšlow sanórk. Te wschaf njebēchu se: Hlej, prawy Israelski, w kotrymž žane jebanje njeje, to Jesuś ham jemu praji. Nathanael njebēsche žadny swjētschny cźlowjek, hewaf so jemu njeby tale khwalba stała, ale wón běsche cźlowjek se swojimi šlaboscjemi a brachami. Dženka bychmy prajili: Wón bě cźlowjek, kiž je prawy a tež njeprawy, kiž so myli husto doscž swonknje a snutsknje, s wjedzenjom a njewjedzenjom, a kiž tola najlěpšichu wólu k dobremu ma. Lědma hdy je Jesuś cźlowjeka, kotryž k njemu pschindže, s tajkej wjekeloscju witať kaž Nathanaela. Tón bě hagle duzy po pucju k njemu, a hižo jemu Knjes kaž s daloka prajesche: Ty by mój. Kať maľo po prawym a tola kať wjele Jesuś wot tych žada, kotřiz k njemu pschithadžeja! Kať maľo: Jenož iprawnu wólu a wutrobne žadanje; kať wjele: Znyeho cźlowjeka bjese wscheho šbytk! Nascha njesprawnoscž budže husto na tym wina, so do jeho mozy njepschindžemy. — Nathanael mějesche tež wulke šbože, so jeho Philippus namaka. Tež to bě stónčnje Jesuśowa mój. Ale so jich wjele žaneho Philippa nima, kiž by jich k Jesuśej dowjedť, njeleži to šobu na tym, so ty a ja jim tule šlužbu njeczinimoj? Šdžeškuli potajkim cźlowjeka wěmy, kotryž je w podobnych wobitejnoscžach kaž Nathanael, tam jemu pomhajmy, so do Jesuśoweje mozy pschindže. Wěso njeje kóždy sa tutu šlužbu khmany. Jenož tajzy jo šu, kotřiz móža kaž Philippus prajicž. My bymy Jesuśa namakali!

Sapoczatk pucža, po kotrymž Nathanael k Jesuśej pschindže, njebēsche lohki, ale cžim rjenšchi bě jeho tónž, cžežke bě bēdjenje, ale cžim krafnische bě dobncze. Njewěriwy drje Nathanael Philippej prajesche: Kať mohť ty mi Meziakša posacž, a to s prosteho a njesnateho Nazaretha? Hdy njebudžesche Philippus tak wěsty byl a jemu snapschecziwicž mohť: Wój a wohladaj, budžesche so Nathanael sašo wrócziť. Tež jako Jesuś tak pscheczelnje a jemu rosumjejo jeho powita, dyrbjesche so wón jeho wopraschecž: Kať ty mje snajesch? To reka: Mój so tola hišcže ženje njejmój widžaloj. Kať chzesch ty wjedžecž, kať so mnu snutsknje steji a stejesche? Ja a bjes jebanja? To mje hubjenje snajesch, a s teho widžu, so nješy tón, kotrehož pytam. S tajkej prózu so tola dwelowazy cźlowjek hodži pschewincž, a kať pomaku pytazy cźlowjek šwoje potne šbože namaka! Ale Jesuś móže, schtož hewaf nihtó njemóže: Hdyž ty pod figowzom bē, ja cže widžach. Na to Nathanael spósna, so je tam, hdžež chze, a na tolenje padnywschi wón praji: Ty by Boži Esyn, by israelski kral. Někto bēsche wón w Jesuśowej mozy. — Wěscze s namakanjom dospołneje šbóžnoscže wschudžom tak njebudže kať tu, wschudžom tež kať rucže njepóndže kať tu, Bože pucže šu tež w tutym nastupanju jara wschelake. Ale wschitko ma so derje radžicž, hdyž cźlowjek wē: Jesuś tebje widžesche a widži. O šbóžne: Ja cže widžach! Cže widžach w twojej šamotnoscži, w komorzy, w twojich nusach a štyškach, kať so ty rudžesche w nekajtu lubu duschu! Schto chze prajicž, kať husto nasch Knjes naž widžesche, kať husto so wón nam na šdala šjewi! — Nathanaelej so hišcže wjetsche šlubjenje dosta: Ty budžesch hišcže wjetsche wězy widžecž dnžli te, wot někta budžesch widžecž njebjo wotewrjene a Božich jandželow horje a dele pschincž na cźlowškeho šyna. Nathanael jako prawy Israelski wěscže snajesche Jakubowy šón s rēblom, kiž hacž do nje-

šješ došakasche, ale někto dyrbjesche to niž wjazzy šón, ale wěrnoscž a woprawdžitoscž bycž. Nathanael bu mōt někta s druhimi wučomnikami se šwētkom wschitkich wulkich wězow, wo kotrychž nam šwjecži sczenikojo powjedaju. Wón widžesche, kať Jesuś šwoju krafnoscž jewjesche, wón widžesche, kať Jesuś cžerpjesche a wumrē, wón bu pať tež se šwētkom jeho krafneho s rowa stanjenja a bu tež šwjatkwoneho Duchadželomny. Wón džesche potom jako Knjesowy japoschtoľ do šwēta a pocžerpi, kať so nam powjeda, jako šwěrnny šchorhošnik Knjesowy martraštu šmjercž. Jako prawy Israelski wón tať nashoni: Ja chzu tebje požohnowacž, a ty dyrbišch požohnowanje bycž.

Móže schto, njech je schtožkuli a steji a khodži hdžeškuli, wjetsche wězy wocžakowacž? Schto do žohnowanja by to bylo, by-li kóždy s naž wot Nathanaela wukncž chžyl! Wěso pať k temu jara krucže to škušcha: Wój a wohladaj, abo: Wodaj so do Jesuśoweje mozy!

Wopyt němškeho biskopa we Lužicy.

Wo wopycže němškeho biskopa, kotryž bě sa 26. januara pschisjeweny, njemóžemy tu wěso hišcže nicžo pišacž — pišamy tola tute ryncžki hižo 21. januara. Ale něschto chzemy tu tola k tutemu wopytej dodacž, mjenujzy to, schtož je w tutych dnjach wjele druhich sakškich nowin a šopjenow wo němškim biskopje pišako, tež nasche Sserbske Nowiny, schtož pať dženš psched tydzenjom hišcže w rukomaj njemějachmy. Kať je mjenujzy němški biskop wyšoki turkowški šašlužbny rjad dostať, kotryž rad nošy, a czehodla je jón dostať. Se stawišny tutoho wušnamjenjenja sejnajemny lěpje toho muža, kotryž je wjedniť nascheje ewangelšteje žyrkweje w nowej Němškej a kotryž je pschischoľ wopytacž niž jeno Lužicy, ale doznyla Saksku a se Sakstej šdobom nascheho sakškeho biskopa Cocha. Němški biskop budže tež hišcže w Freibergu a w Wlawnje k Ewangelškim Saksteje rēcžecž.

Wo jeho pošlednim wopycže w Sakstej, a to w Drježdžanach je nam tu rosprawjaka kni. L., kotraž je jeho tehdy šobu s druhimi Sserbowkami w Sakškim Domje w Drježdžanach postrowila w šerbskej narodnej drašcže.

Tola něk napomnjenu stawišnu wo wušnamjenjenju:

„Pšchi šapoczatku wójny bēsche wón jako namórniski duchowny wójnskemu kóžštju sa daloke morjo pschidželeny. Wón šlužesche na kóžži „Goeben“, kotraž bu dla šwojeje šhrobleje jěšby k Dardanellam snata, jeje dlěsche pschewywanje w Konstantinoplu naschim tehdomnišchim šwjastarjam pomhasche. Po nēcžim tež němšzy wojazy pschi Bosporu na kraj pschindžechu. Seneho dnja so nastrojaza powěscž rosneke, so je šholera wudyrila. Cźlowjek wē, schto to wosnamjenja! W dohlich rjadach w šmjertnych barakach ležachu, žaloscžachu a mrējachu towaršchojo. Lěkarjo a wothladarjo wukonjachu šwoju šlužbu jenož s najwjetschej wobhladniwoscju, w sanitetnych maskach, gumijowej drašcže atd. Jenož jedny, namórniski šaracž, žadasche pschistup, druhim bēsche krucže šakasane. Lěkarjo jemu nochžychu dowolicž. Tola dyrbjesche wón so runje kať schitajo kať woni do šherjaznych barakow šastupicž. Ludwig Müller rjekny: „Esym duchowpastyrč, steju w Božej šlužbje a póndu k cžerpjazym a mrējazym towaršcham, kaťkiž bym!“ Wón jo cžini, kať je Luther w cžaku móra cžiniť, khodži won a nuts, pomha pschi cžerpjenju a wumrjecžu, modli a bēdži so s němškimi šynami, kotřiz šdale ni wot domišny mrēja. Njesprózniwje, njebojasnje, so jo nihtó njemóže šapšhijecž.

Niz pač jenc to, ale blisko něšćich barakow stejachu tež baraki sa turkowskich na cholery tchorň. Ščo je to wo tuch wbohich starak? Kaž stot woni mrějachu. Jenoz jedyn, jedyn pschindže tež t tutym s bojosćzu samknjenym durjam, njeda to wotpořasac: Ludwig Müller! Tež tu su mrějaze Bože stworjenja s nješmjertnymi duschami, tež tu bratsja nuse a hubjeństwa. A hacžrunjež rěč njewobknježi, khodži tola tak husto wot jeneho t druhemu a lubje na nich hlada, na tute džěči zuseje raku, podawa jim ruku, kadež jim tu trošćtujo na symne čžolo; hdyž je čžezko a scžiny šmjercze to bliza, rěči tež s nimi wo Khrystuřowym šlowje žiwjenja, muž a jandžel, rjeř a měřćnik šdobom.

Sa tutu nješćišćanu lubořć, sa tutu njewopřichijomnu šwažliwořć a wutrobnu šlužbu špořći jemu turkowske wojšćowe wjedniřćwo abo knježerřćwo tamny wyřćoti šašćubny rjad, pošćekaz a hwěřdu! Šrosumimy, šo won tutej šnamjeńi t dopomnjeřću na najčžezřće, najrjeńřće hodžiny a na wulke wobarnowanje psches Božu hnadu — na žadny pad t wopacžnej čžesći — rad nořny.

Na šažnych wječorach.

Wěmy, šo je někotryřćkuli krotke ryncžći, pod tutym napisćmom w 3. čžibě wošćewjene, rospominařć a sa šebje a sa druhich s nimi dolhi šažny wječor wupjelniřć. Šsedžesće to čži tola tak derje nutřćach w čžichej, čžoplej jřćwi, bē tola wonřćach tak šćrařćnje řćadko a šymny wětr dujesće čži tak nje-lubje wořćolo nořća a šyma šćčžipasće čže do wuřćow.

Tež my šedžachmy ras wječor žyła hromada sa blidom. „Baje, baje bařćnicžću,“ šapocžća jena. A hdyž řćeřćasće: „Kařć dale?“ pyřćachmy wřćhitžny sa tutym šćarym hrōncžćkom. A řćōžny poda a doda něřćto. — Šaj, hdy je pschihōdnisćha hodžinka, s džěčćimi, s wulćimi a maľćimi, to pschēřćadžić do raja bajow, hdyž niz na dolhich wječorach? Štari a mlo-džić to na tajćich wječorach, hdyž je čžmicžćla, hdyž je tařć dživno wo jřćwje, kařć šami wot to podnurja do džiwow a sa kusćanja bajow a bajow! Njeřćabudžmy, šćtož nam džēd a wowřća bajachy a bajmy jo šařćo džěčćom a wnucžćam! A hdyž čžeja wjaz a šařćo wjaz šćwřćečć, wřćimny knihi, pschēde wřćhēm knihi, kotrež nam podawaja baje a šćawisny s nasćeje Ružicy. Šdyž žane nimařć, džić do šćerbsćeje čžisćečćerńje we Šserbsćim domje! Tam wřćhelate dořćanjesć. Namakařć w nich na psch. tež baje, kařćež su šćebi nasće wowřći a nasći džēdojo bali na pschasćach. Šsu drje mjes nimi tež tařće, šo čže šyma řćoji. Ale to šćōncžćnje nicžō njeřćchodžić.

Niřćtōn njeřćčćiń nam s teho wobřćōřćzbu, šo šćmy tařć sa bajći a bařćnicžći. Še wřćhēřć wořćmjesć tola něřćto šćobu do žiwjenja, něřćto napominaže, pohōnjaze abo něřćto wotra-řćhaze, warnowaze. Šo njechamy, šo by jenož s tajćim dolhe wječorj pschēčćiniřć, špōřćna tola řćōžny hižō s toho, šćtož we 3. čžibě šapriřćachmy wo šažnych wječorach.

Dolhi wječor je tež tařć prawje šćladnořć, šo šćstupi řću-řćod řćuřćodej, — řćuřćodžinka řćuřćodžiny. Šo šćebi popowje-đaja, šo šćebi wuřćōřća, šo šćebi wuradžća a poradžća, — šo hla-đajo šćrařća, kotremuž tařć někotry a tařć někotra njewucžćerńje, řćeřćacžć wo tny, kotřćiž njeřćku pschitōmni. Nē, sa to tu dolhe, šažne wječorj njeřćku! Šćtož je sa to wužćiwa, — a řću, řćiž njemōžća řćej tu pomhacžć, dořćež to nočžejća! — wužćiwa nje-wužćitńje tute wječorj, tutōn čžas, nam špořćčćene sa wjele dořćeho, řćeřćeho, špomožćeho.

Ale, njech je to sa džēřćka dořćć! Šćnadž to tola tōn abo tamna šćmužić a nam pod tutym napisćmom něřćto na-řćisće, kařć nařćōžuje dolhe wječorj abo šćto hewat to čžini

abo mohlo čžinicžć na dolhich wječorach. By tola řćenje bō-řćo, bnyh-li to nasćhim dotalnym dopiřćowacćkam a dopiřćowa-řćam dalřći pschidružćili a sa nasće čžitařći a sa nasćich čži-tarjow řćeřćeho a dořćeho pschinosćhowali a tařć nasćemu řćo-řćeńću pomhali to dale a bōle šamēřćnicžć w šćerbsćich domach. Šaj, njech bnywa nasće řćořćeńćko šćame šćobu wřćate do ros-mōřćwy tajćich dolhich wječorow a wřćho, šćtož wono pschē, njech to šćanje řćitika a njech njewōřćtanu ani porořći ani ža-đanja a pschēčća ani tež pošćhwalenje řćčžazy, potom w taj-ćim wječorj něhđže na wřćny, ale njech pschidnu hacž do No-řćacžić! A njech rosmōřćwa tež džē wo to, kařć nasćemu řćo-řćeńćej pomhacžć, šo by to šćčćinilo hiřćečće bōle wořćadne řćo-řćeno, — kařć řćenje nēřćle porńjo šćebi mēčć wořćadne rořćpra-wy řćeta 1934! — a šo by to do hiřćečće wjaz domow šćasća, šo by to w řćōždej wořćadže hiřćečće bōle rořćchēřćiko a šo niřćtōn s dotalnym čžitařćow a čžitarjow njeby wotřćupit. Njemē-ńicžē, šo bnyhmy tařć Šserbřćtwu a Božemu řćaleřćtwu, wōřćow a maczerjow rěčći a wēřće a tařć šćebi a druhim najlēřćje řćo-bu řćužćili? Ša mēńju to! Šćtož to njemēńi, prařć a napriřć, šo to hinařć! Njewōřćtajmy pschitōm tym njeńasćpomńjene, šo na-řće šćerbsće njeđēřćle řćojeno jařćo jenicžće dořćeho řćasa a dořćeje rēčće s runym prawom w jěnym ryncćku šćejī s nēmřćim wořćadnym řćojenom, kotrež řćajnořćyrćwinski hamřć sa wřćhē řćasćle wořćadny wudawa. Žaneho dořćeho wořćadneho řćojena hacž tuteho řćajnořćyrćwinskiho a nasćeho šćerbsćeho njeřćmē w Šasććej dořćyła wjazny bnyčć. Tež to je pohōń, šćebi nasće šćerbsće řćořćeńćko „Bomhaj Bōh“, řćiž šćerbsćy t tebi rēčći, šća-řćacžć. —

Sa dolhe wječorj a sa to, šćtož přćedny wo bajachy a baj-řćach prařćachmy, dođamy a pschitajmy tu hrōncžćko, kotrež je nasćy njebočćicžći wōřćčćinžć Arnořćch Muřća šćajit na šćočćatřć 4. šćwjařćka Šejlerjowny řćewow a přćedny hižō do šćerřć: „Šserbsće bařćnje“:

„Do bařćnje (bajći) wēřćnořćć šćadrasćečćich,
Řić je žiwjenja najhōnich.
Tež t čžesćći luda šćerbsćeho
Wřćach dořćdy jeho pschitřćklowo —
Čže řćej šćto s teho wucžćbu wřćacžć,
Tōn njebudže to nihdy řćacžć!“

Šćto to do rořćpadanřćow?

Tuto prařćenje wuřćhēřćisćich pola nařć w Nořćacžćizach pschēzo šařćo. Wo prawom njeřćmēřćich prařćicžć jenož: „w Nořća-čćizach“, dnyřćisćich prařćicžć: pola nařć w Nořćacžćizach a Truřćny-zach! Wřćchetož tu je to šćpodžćiwne: Božić dom šćejī w Nořća-čćizach — a žyľe po prawom nasćy wořćadu po wjeřćny No-řćacžćizy mjenuja — ale řćara — a tež řćhula — šćejī w Tru-řćnyzach. To je pschēzo tařć bnyřćo, — abo nē pschēzo niz! Žařćo w řćečće 1587 bratraj von Gersdorf, — Miřćal nad Nořćacžći-žami a Erasmus nad Ruwocžćizami — šćpyřćasćhćaj, řćamořćtat-nu wořćadu šćařćořćicžć, wobnowiwřći řćaru, dođeržćanu řćapařću, njebē to tařć. Njemēřćachy tehdy dořćyła žćanu řćaru, abo hdyž mēřćachy něhđže nēřćajći dom sa řćwojeho přćerńjeho řćararja, nje-mēřćachy tola žćanu řćarřćku řćežownořćć, žćane řćarřćke řćehnřćwo, řćaž nēřćle. Bratraj von Gersdorf bēřćhćaj drje wořćadu řća-mořćtatnu řćčćinikoj, řćej řćapařću wobnowikoj, řćej dořćowneho powořćakoj — wōń řćeřćasće Benediktus Georgius —, ale sa wobřćacžće wořćadny a wōřćacžće dořćowneho njebēřćhćaj to tařć prawje pošćarajoj. Šewat njeby Benediktus Georgius sa 6 řćet hižō šařćo Nořćacžćizy wopuřćčćit a to do Wujeřćda pschē-řćyđlic a hewat njebyřćhćaj jemu pschitōm tym bratraj von Gers-dorf pomōžćaj bnyřćoj. Dořćhody bēřću w Nořćacžćizach tařć řćnad-

ne, so tež pschi tehdomnišchich wobštejnoszczach sa fararja nje-
dofahachu.

Wšy mlodeje wožadny s jednoczichu so sašo i Ketlišeje wo-
žadny, do kotrejež běchu prjedy safarowane. Po wšchem s daczu
pať je tehdy wožada wjetšcha byla hačž nětkle je. Zwoczizny
so drje tež do njeje klušchale.

Wokoło lěta 1651 sapocza knjes von Ziegler nad Klipp-
hausen so snowa prózowacž wo hamostatnu wožadu w Rožac-
czizach. To so jemu stoncžnje po dlěžichim bēdženju i Ketli-
žami poradži; tola wón dyrbiše nowemu Božemu domej,
kotryž so 1679 pochwjećzi, pschidacž tež faru i lehnstwom, so by
s najmjeišcha džěl fararjowych dohodow swěščeny byl. A tuž
dari wón ležomnoscz w Tružnyach, w kotrejš bě hačž kem
hajnik bydlil. Tak steji fara Rožacžicžanskeho Božeho doma
nětk hižo wjaz hačž bērtlktňžaz lēt w Tružnyach. Tež wulki
woheń lěta 1813, kotryž skoro zyle Rožacžizny a Tružny
s niczi a farške twarjenja tež, na tym nicžo njepšchemēni.
Faru twarjachu sašo na starym blaťu a ju 1818 dotwarichu.
S tuteje Rožacžicžanskeje fary w Tružnyach so do Sserbow
wuklincžale a wuschle tež kērlusche nascheho kērluscherja fara-
rja Michala Domaschki, a w njej narodži so tež nasch přeni
herbsti wyschichi farar, farar Moritz Domaschka.

Tola po tutym wokolopuczu psches lētstotki sašo wróczo
i naspomnjenemu praschenju: „Schtō to do rospadankow?“
Wotmotwa na njo nař dowjedže tam, hdžež runje bēchmy, do
lěta 1813. Woheń, kiž wobej wšy s niczi a tohorunja faru,
s niczi tež hrōd — starý hrōd, kotryž tehdy kwojby Reichsgraf
von Breßler klušesche, haj, kaž so powjeda, nasta woheń we
hrodže kamym; tola krōtki sapiž w starých zyrkwinych knihach
pische wo tym hinať. Tam je farar Ernst Richter sapižal:
„Žalostna wójna mjes Franzowskej a Ruskej, kotrejež plomjo
w lěcže 1812 wupražny, a na kotrejš so wjetšchi džěl Europy
wobdželi, walešche so i wójstom kwojich sapusczenjow a se
kwojimi strachotami w nalěcžu 1813 do Sakškeje, hdžež so
wójstka wjazy krōcz tam a kem honjachu, a w kotrejš bu hižo
w cžaku bitwy pola Budyščina 20., 21. a 22. meje wulka
knyka wšow we Lužizy s nicžena, pať zyle pať skoro zyle spa-
lena, hdžež so kōnz augusta po stoncženej mērnej pschēstawy
s rudoba snowa a kplnišcha sapocza a hdžež so pschi pschēczeh-
njenju franzowskich wojakow 10. septembra w dopołdnišchich
hodžinach to njeibožo sta, so buchu tež Rožacžizny a Tružny
i wohnjom domapytane. Plomjo wudhri w Rožacžizach na
žiwnosczzi njedaloko zyrkwje(!) a spōžera tam zylý knježi
dwōr a pjecz žiwnoszczow, wostaji pať zyrkej stejo, kotraž bu,
njedžiwajo teho, so wokřjedž plomjenjow stejesche, a so wšche
křēdki sa wukhowanje pobrachowachu, tola i wyschichim schi-
tom s džeržana. Pschi kplnym wichorje buchu plomjenja bōrsy
hačž do Tružny secžerjene, hdžež bě so hižo w nozy do toho
paliko, a tu s niczi so nimo fary knježi fōrbark a — kōbulicžo,
schtož so nōz prjedy wotpali — wšcho hromadže 14 druhich
kublow, žiwnoszczow a domow.“ (Stoncženje scžehuje.)

Zyrkej a stat.

Evangeliska žōnska klužba. Wjedniza Němskeho žōnskeho
stutka — Deutsches Frauenwerk — je wokolniť wudaka, w ko-
trymž je so tež wuprajika wo kōbustutkowanjū Evangeliskeho
žōnskeho stutka — Evangelisches Frauenwerk. — Wona wo-
s jewja, so je wot 1. januara 1935 sašo mōžno, nowe wotdže-
lenja Evangeliskeho žōnskeho stutka, kotryž pola nař „Kšes-

czijansku žōnsku klužbu“ — „Christlicher Frauendienst“ —
mjenujemy, sačozowacž a nowe kōbustawy pschijimowacž. Po-
tom pische wona: „A zyrkwinskim wēzam nascheho cžaka bych
scžehowaze prajika: NS-žōnstwo ma runje tať kaž w cžaku
wojowanja naschemu hibanju klužicž i zylej kwojej mozu a
tať s dohom naschemu ludej. My wēmy, so tomu klušcha wjele
wēry a to, so kam na so njemglišch. A my wēmy tež to
dalsche, so dyrbja so nam požlednje mozy pschēzo sašo wot
Boha daricž. Pucžow i Bohu je jich wjele, a ja wēry, so
dyrbi stutk jenotliweho wobkhwēdcžicž, kať i jeho swiřtom je
— (wjenujzy i Bohom) —, hačž tutōn wuplodži dobrocz-
woscz a lubošč a sprawnē s hromadne dželanje abo njemēr,
kēbicžnoscz a s nutskownu hordoscz. Tehodla chžemy my, kiž
kmy i NS-žōnstwa — NS-Frauenshaft — w „žōnskim stutku“
kšesczijansktwo stutka žiwi bycz — a jenotliwemu pschewosta-
jicž, tōn pucž namaťacž, kotryž so jemu sa to po kwojim
s nutskownym požadanju najlěpje hodži.

Jedny i tych pucžow, duzy po kotrymž so so žōnske ewan-
geliskeho wusnacža s jednocžile, s klužschicž a kplnicž kšesczij-
janske žiwjenje, je „Evangeliski žōnski stutk“. Tutōn je kōbu-
sariadowany do „Němskeho žōnskeho stutka“ a w nim schita-
ny a wōn smēje tam dopoťajacž, kať daloko samože nadawki,
kotrež jemu zyrkej dawa, dopjelnicž. Jenotliwemu stawej
NS-žōnstwa je do wole date, w „Evangeliskim žōnskim stutku“
kōbustutkowacž, je-li to jeho žadanje. My so nadžijamy, so
so to potom pschēzo stanje i s pomoženju nascheho luda“. —
Kōždy, kiž kōbu w tutym džele je abo jo hewat snaje, wē, schto
tute wuprajena po prawom wuprajeja a waža a so toho
wježeli a so i nowe nadžiju wo rosschērenje a požnljenje
toho zyrkwinskeho a wožadneho džela stara, kotrež my
„Kšesczijanska žōnska klužba“ mjenujemy. Kōžda ewangel-
ska wožada ma tajku. Do njeje klušcheja wšche žōnske wo-
žadny. Wone so kame džela do tych, kiž kōbu w tutej klužbje
dželaja a stutkujaja, a do tych, kotrež to njecžinja, hiščcže nje-
czinja.

Wschelate i blisťa a daloka.

S Rožacžiz. W sańdženym lěcže 1934 narodži so w na-
schej wožadže 11 džeczi, 3 hōlzy a 8 holzow; kšczenjow bē
jich 9, dwoje kšczenje sawořta sa lēto 1935. Kšcženiski kłub
wobnowi jich 6 džeczi, 3 hōlzy a 3 holz; lētkja je jich 8 pa-
czerskich džeczi. Wērowanjow bē jich 4. Semrēto je jich
i wožadny 11, tu domach 9; khowanjow bē jich tež 11; mjes
njbocžicžkimi bē najstaršcha wožoba wožadny, swudowjena
Wünschowa se Schpikałow, 91 lēt stara. A Božemu blidu pobny
jich 486, i tutnych doma 19. Do kolektow w Božim domje da
so 297,70 hr., sa Swontowne miřionstwo 136 hr. a 30 hr., sa
Snutskowne miřionstwo 50 hr., druhich darow 40 hr. Du-
schow ma po statistizy nascha wožada 476. Miřionsti požoť
czitašche jich 25 kwojbow.

Na pucž.

Schtō czinjach a schto czinju ja sa dobre a s pokojaze do-
roskudženje a dojednanje wo Saarskej? Schto czinju ja do-
zyla sa dobre a sbožo wōtzneho kraja?

Ristowanje: Sa 4. po Epiph.: R. w B. — Sa 5. po
Epiph.: R. we B. — Sa Sept.: T. w B.